

JAARVERSLAG 2019

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag

Bestuursverslag

Over de Stichting Waarborgfonds MBO	1
Borgstellingsstructuur	1
Verslag van de werkzaamheden in 2019	2
Borgstellingen	5
Weerstandsvermogen geborgde instellingen	6
Risicovermogen van het Waarborgfonds	7
Beleggingen	7
Resultaat volgens de staat van baten en lasten	8
Fiscale positie	9
Risicoparagraaf	9
Gevolgen van de Coronapandemie	9

Jaarrekening

Balans per 31 december 2019	12
Staat van baten en lasten 2019	14
Toelichting algemeen	15
Toelichting op de balans	17
Toelichting op de staat van baten en lasten	20
Overige toelichtingen	24
Ondertekening van de jaarrekening	24

Overige gegevens

Overige gegevens	25
Controleverklaring	26

Aanvullende gegevens

Overzicht mogelijke verplichtingen uit borgovereenkomsten	31
---	----

BESTUURSVERSLAG

Over de Stichting Waarborgfonds MBO

De Stichting Waarborgfonds MBO (hierna het Waarborgfonds), statutair gevestigd te Woerden, is opgericht bij notariële akte d.d. 5 november 1997 en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41266214.

Het Waarborgfonds heeft ten doel zich borg te stellen ten gunste van geldgevers van geldleningen voor huisvesting, die zijn of worden verkregen door vanuit de overheid bekostigde onderwijsinstellingen binnen de MBO sector. Zij houdt daartoe een onafhankelijk functionerend fonds in stand en verleent onder voorwaarden borgstellingen.

Het Waarborgfonds verkrijgt haar middelen uit de opbrengsten van een eenmalige rijksbijdrage van € 9,98 miljoen (het zogenoemde waarborgdepot) en uit bijdragen van instellingen op grond van afgegeven borgingen. Het exploitatiesaldo van het Waarborgfonds wordt conform de statuten toegevoegd aan het vermogen. Het vermogen wordt, overeenkomstig het beleggingsstatuut, risicomijdend belegd. Dit houdt in dat voor beleggingen een rating van tenminste A of daaraan gelijkwaardig wordt aangehouden bij de initiële investering. Bij liquidatie van het Waarborgfonds wordt ingevolge art. 16 lid 3 van de statuten een batig overschot uitgekeerd aan de aangeslotenen.

Instellingen trekken ten behoeve van hun huisvestingsvoorzieningen (aanschaf, bouw, verduurzaming) vreemd vermogen aan. Het Waarborgfonds biedt daarbij de mogelijkheid dit, vanwege de grote mate van zekerheid die een borgstelling biedt, onder gunstiger voorwaarden te realiseren. Dit vertaalt zich in een lager rentetarief van de aan te trekken leningen, dan zonder borging gerealiseerd kan worden. Dit wordt vooral veroorzaakt door de gunstige rating (Aa1 stable, Moody's) die het Waarborgfonds heeft verkregen.

Het bestuur van het Waarborgfonds bestaat uit drie leden. De samenstelling van het bestuur is in 2019 niet veranderd. De dagelijkse werkzaamheden van het Waarborgfonds zijn ondergebracht bij Exté Management Support B.V., een extern ondersteuningsbureau. Het Waarborgfonds heeft geen "eigen" personeel in dienst.

Borgstellingstructuur

Aansluiting bij het Waarborgfonds is als een subsidievoorwaarde voor alle MBO-bekostigde instellingen vastgelegd in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

Bij de overdracht van de verantwoordelijkheid voor huisvesting van de toenmalige ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij naar de instellingen is bepaald dat leningen voortvloeiend uit de overdracht, zonder verdere voorwaarden, konden worden geborgd; dit is het zogenoemde A-traject. Dergelijke borgingen zijn kosteloos verstrekt. Voor leningen in verband met huisvesting op een later tijdstip wordt onder

meer de financiële positie van de aanvragende instelling door het Waarborgfonds beoordeeld, alvorens tot borging over te gaan. Dit wordt het B-traject genoemd. Voor deze borgingen dient een éénmalige bijdrage (disagio) ten gunste van het Waarborgfonds te worden afgedragen.

Indien het Waarborgfonds tot borging overgaat dient de lening op grond van haar statuten aan voorwaarden te voldoen. De looptijd dient in beginsel minimaal 10 jaar te zijn en er moet sprake zijn van lineaire aflossing. Bovendien is een vaste rente een vereiste.

Sinds de oprichting van het Waarborgfonds in 1997 is geen beroep gedaan op de borgingsconstructie. Tweemaal is een borgingsverzoek afgewezen en er is meerdere keren met raad en daad steun gegeven aan instellingen m.b.t. hun financieel vastgoedbeleid.

Verlag van de werkzaamheden in 2019

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft in 2019 zes keer vergaderd. In de vergaderingen wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen in de MBO sector, in het bijzonder aan de ontwikkeling van de financiële positie van geborgde instellingen en van de sector als geheel.

Tijdens de vergaderingen wordt het bestuur door een beleidsmedewerker van de MBO-raad geïnformeerd over relevante ontwikkelingen in de sector, waaronder de bekostiging door het ministerie van OC&W. Tevens worden vragen en verzoeken vanuit instellingen besproken en geplande bezoeken aan instellingen voorbereid. Daarnaast worden acties richting externe partijen zoals banken besproken en voorbereid. De onderstaande onderwerpen hebben in 2019 binnen het bestuur specifieke aandacht gekregen.

In de brief van 5 maart 2018 aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal geven de Ministers van Onderwijs aan, dat zij niet bereid zijn om financiële steun te verlenen aan het AOC Edudelta, een door het Waarborgfonds geborgde instelling. Dit betekende o.a. dat het AOC Edudelta per 1 augustus 2018 stopte met het aanbieden van onderwijs, de juridische vorm wijzigde in een stichting en een proces van liquidatie ontstond. Het Waarborgfonds heeft een actieve rol gespeeld om een dreigend faillissement en gedwongen verkoop van de gebouwen van Edudelta – met mogelijk een aanzienlijk verlies uit hoofde van de afgegeven borgstelling tot gevolg - af te wenden. Mede doordat het Waarborgfonds de afgelopen twee jaar een actieve rol heeft gespeeld bij de afwikkeling van AOC Edudelta is de verwachting dat na afloop van de liquidatie van de stichting een positief financieel saldo zal resteren voor het onderwijsveld.

Op dit moment ontstaat bij MBO-instellingen de behoefte om versneld te investeren in de verduurzaming van hun gebouwen. Deze verduurzaming kan zowel worden gerealiseerd met aanpassingen (het zelf duurzaam opwekken van energie (elektriciteit, warmte), het beter isoleren van gebouwen) als verbouw/nieuwbouw. Dit leidt lang niet altijd tot een waardevermeerdering van het vastgoed. Het Waarborgfonds heeft zich hierop beraden en is gaarne bereid om een rol te spelen bij het door middel van borgstelling verlagen van de financieringskosten van deze

verduurzaming. Het Waarborgfonds wil dit concreet doen, door borg te staan voor investeringen, die voortvloeien uit de uitvoering van projecten gerelateerd aan de verduurzaming van gebouwen. Het Waarborgfonds wil daarbij het uitgangspunt hanteren, dat indien de toekomstige exploitatie zekerheid geeft tot terugbetaling van de leningen dergelijke projecten geborgd kunnen worden. De gedachten hierover zijn uitgewerkt in een startnotitie, die is besproken met de Commissie van Afgevaardigden. Zij zullen dit breder binnen de MBO sector bespreken.

Samen met leden van de Commissie van Afgevaardigden is onderzoek gedaan naar de vraag of het Waarborgfonds maxima zou moeten hanteren bij het borgen van individuele instellingen. Dit onderzoek zal naar verwachting begin 2020 worden afgerond.

Samen met leden van de Commissie van Afgevaardigden is eveneens aandacht besteed aan de mogelijkheden voor het Waarborgfonds om borgstellingen af te geven voor leningen ter financiering van investeringen in huisvesting bij publiek/ private samenwerking. De discussie hierover zal in 2020 worden gecontinueerd.

In een afzonderlijke vergadering zijn de jaarverslagen en andere documenten van de geborgde instellingen besproken. Dit vindt jaarlijks plaats in het kader van de monitoring van de instellingen. Deze monitoring maakt deel uit van de bewaking van de risico's die het Waarborgfonds loopt uit hoofde van de afgegeven borgstellingen.

Buiten de reguliere vergaderingen om worden actuele zaken, die geen uitstel dulden, door het bestuur besproken, dan wel vindt nadere afstemming plaats.

Commissie van Afgevaardigden

Bij het wijzigen van de statuten van het Waarborgfonds in 2016 is de Commissie van Afgevaardigden (CvA) gevormd. Deze commissie, waarvan de leden worden benoemd door de MBO Raad, vormt de schakel tussen het Waarborgfonds en de aangeslotenen (de bekostigde instellingen).

Met de CvA vinden jaarlijks minimaal twee vergaderingen plaats. Voorafgaande aan de vergaderingen met de CvA hebben de voorzitter van de CvA en de voorzitter van het Waarborgfonds een voorbereidend gesprek. In 2019 heeft het bestuur tweemaal met de CvA vergaderd. Daarbij is onder meer gesproken over:

- De relatie tussen het Waarborgfonds en de CvA en de afbakening van verantwoordelijkheden in het licht van de governance m.b.t. het Waarborgfonds
- De criteria die het Waarborgfonds hanteert bij de beoordeling van verzoeken tot het afgeven van nieuwe borgstellingen
- Het jaarverslag over 2018
- De voortgang bij het vestigen van privatieve last bij geborgde instellingen
- De mogelijke rol van het Waarborgfonds bij investeringen in duurzaamheid (energietransitie)

- De rol van het Waarborgfonds bij publiek/ private samenwerkingsvormen

De contacten met de CvA worden door het Waarborgfonds als zeer nuttig ervaren.

Contacten met individuele instellingen

Instellingen kunnen bij het Waarborgfonds terecht voor vragen over financiering. Ook in 2019 hebben diverse instellingen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Het Waarborgfonds is er voorstander van om in een vroeg stadium bij financieringsvraagstukken te worden betrokken. Dit kan het financieringstraject bespoedigen. Het Waarborgfonds is instellingen graag van dienst bij het afwegen van de mogelijkheden. Gezien de onafhankelijke positie van het Waarborgfonds is zij daarbij in staat het proces soepeler te laten verlopen en biedt een borging mogelijkheden om gunstiger voorwaarden te realiseren.

Evenals in vorige jaren heeft het Waarborgfonds in 2019 als gesprekspartner gefungeerd voor instellingen bij geschillen met banken over onder andere leningen die in combinatie met renteswaps zijn afgesloten en wijzigingen in de tarieven.

Het bestuur hecht aan een goed persoonlijk contact met geborgde instellingen en legt daarom bestuursbezoeken af waar zij geïnformeerd wordt over diverse ontwikkelingen op het gebied van het onderwijs, de kwaliteit en de financiële positie, alsmede mogelijke financierings- en huisvestingsbehoeften. Naast deze algemene bezoeken aan instellingen vinden er specifieke bezoeken aan instellingen plaats. In 2019 heeft het bestuur aan een tiental instellingen een bezoek gebracht. De gesprekken vinden altijd in een open en constructieve sfeer plaats.

Voortgang vestigen privatieve last

In 2016 heeft de vergadering van aangeslotenen ingestemd met het vestigen van privatieve last ten gunste van het Waarborgfonds voor alle nieuwe borgstellingen. Daarbij is ook afgesproken dit voor de reeds gesloten borgstellingen te doen. Deze privatieve last houdt in dat de huidige positieve-negatieve hypotheekverklaring zoals die besloten is in de borgovereenkomsten ook daadwerkelijk leidt tot een aantekening in het kadaster. Hiermee wordt voorkomen dat afgegeven zekerheden aan de Stichting zonder instemming teniet worden gedaan.

Het Waarborgfonds heeft in voorgaande jaren bij veel instellingen het vestigen van de privatieve last in gang gezet. Ook in 2019 is dit traject voortgezet. Ultimo 2019 is dit traject nagenoeg voltooid en dient bij een enkele instelling nog een privatieve last gevestigd te worden. Eind 2019 is bij 12 van de 24 geborgde instellingen de privatieve last bij notariële akte gevestigd. Dit betreft ca. 75% van de openstaande borgingen. Bij 3 instellingen loopt de procedure op dit moment (10 % van de openstaande borgingen). Voor één instelling (11 %) dient privatieve last gevestigd te worden na realisatie van de huisvestingsplannen. De overige instellingen hebben een borgstelling van geringe omvang of zijn in gesprek over afwikkeling daarvan.

Kredietwaardigheid van het Waarborgfonds: de rating bij Moody's

De medio 2008 verworven rating is voor instellingen en voor financiers van belang. De rating is in 2019 (Credit Opinion Moody's juli 2019) gecontinueerd op het hoge niveau van Aa1, stable outlook. Het gevolg van deze rating is dat de aangesloten instellingen tegen aantrekkelijke tarieven kunnen lenen. In de praktijk zien wij, dat dit voordeel kan oplopen tot 0,6% op het tarief voor 10-jaars leningen. Uit recente aanbiedingen blijkt overigens, dat er tussen banken aanzienlijke verschillen bestaan bij de korting op de rentetarieven die worden gegeven bij geborgde ten opzichte van ongeborgde financiering.

Aan de huidige rating hebben onder meer de volgende omstandigheden bijgedragen:

- De sterke relatie van het Waarborgfonds met en het toezicht van de overheid op de MBO-sector.
- De gezonde principes waarop zowel het Waarborgfonds als de sector zelf hun bedrijfsvoering beheersen.
- De jaarlijkse monitoring van de instellingen.
- Voldoende draagkracht binnen de sector en de mogelijkheid van het Waarborgfonds om bij calamiteiten gelden te genereren.

Moody's beschouwt de combinatie van het inzicht dat bestaat in de sector, het eigen vermogen van de Stichting en de contractuele mogelijkheid om de bijdrage van instellingen in te roepen afdoende om in mogelijke aanspraken op het Waarborgfonds te voorzien.

Jaarlijks bespreekt het bestuur met de rating agency Moody's de financiële situatie en de risico's van het Waarborgfonds in het kader van de jaarlijkse herbeoordeling van de rating. De credit opinion van Moody's is te vinden op de website van het Waarborgfonds: www.waarborgfonds-mbo.nl.

Borgstellingen

In 2019 is een borgstelling afgegeven op € 42 miljoen aan nieuwe leningen bij één instelling. In 2018 werden geen nieuwe borgstellingen afgegeven.

Desondanks is de totale schuldrest van geborgde leningen in 2019 teruggelopen van € 419 miljoen eind 2018 naar € 386 miljoen eind 2019. Dit is deels het gevolg van (reguliere) aflossingen op geborgde leningen. Een andere oorzaak is dat een grote MBO instelling in 2019 de geborgde leningen geheel heeft afgelost en is overgegaan op schatkistbankieren.

Per 31 december is de verdeling van de borgstellingen in grootteklassen als volgt:

Omvang Borging	2019		2018	
	Aantal Instellingen	Totaal omvang	Aantal instellingen	Totaal omvang
< 5 mln	7	12.821.291	8	18.730.053
5-10 mln	9	59.079.885	8	52.211.924
10-20 mln	2	32.354.410	4	65.522.686
20-50 mln	4	157.128.770	3	96.438.498
> 50 mln	2	125.016.374	3	185.817.116
	24	386.400.729	26	418.720.276

Een klein deel van de schuldrest van de in totaal geborgde leningen (ultimo 2019 € 9 miljoen) heeft nog betrekking op het zogenaamde A-traject waarbij de verantwoordelijkheid voor de huisvesting naar de instellingen is overgegaan. De overige leningen hebben betrekking op later opgenomen leningen die tegen betaling van een eenmalige bijdrage van 0,5% (disagio) door het Waarborgfonds zijn geborgd (het B-traject).

In de bijlage bij de jaarrekening is een grafiek opgenomen waarin het verloop van de schuldrest van de ultimo 2019 geborgde leningen is weergegeven.

De schuldrest van de in totaal door alle MBO instellingen opgenomen leningen beliep eind 2018 € 972 miljoen (bron: DUO). Het aandeel van door het Waarborgfonds geborgde leningen hierin was eind 2018 43%. Naast financiering met borging door het Waarborgfonds kunnen instellingen kiezen voor ongeborgde bancaire financiering (op basis van hypothecaire zekerheid) of schatkistbankieren.

Onder strikte voorwaarden (het verstrekken van hypothecaire zekerheid aan het Waarborgfonds) is samenloop van borging en schatkistbankieren binnen één instelling mogelijk.

Weerstandvermogen geborgde instellingen

Het eigen vermogen van de instellingen waarvoor het Waarborgfonds een borgstelling heeft afgegeven, uitgedrukt als percentage van het totale vermogen, was eind 2018 gemiddeld 51% (solvabiliteit 1). Geen van de instellingen scoorde lager dan de signaleringsgrens van de inspectie.

Met deze score wijken de geborgde instellingen slechts in beperkte mate af van het gemiddelde cijfer van de hele sector (54%).

Uitgedrukt als percentage van de totale baten bedroeg het gemiddelde eigen vermogen eind 2018 ongeveer 48%.

De geborgde instellingen rapporteerden over 2018 een gemiddeld exploitatieresultaat van 2,9% van de totale baten. Dit is substantieel hoger dan het sectorgemiddelde (1,8%).

Vijf van de geborgde instellingen boekten over 2018 een negatief exploitatieresultaat; dit komt

overeen met bijna 22% van de instellingen.

Risicovermogen van het Waarborgfonds

De beschikbare financiële middelen van het Waarborgfonds vormen de eerste buffer in het geval het Waarborgfonds wordt aangesproken op grond van de afgegeven borgstellingen. Deze middelen zijn afkomstig uit de bij oprichting van het Waarborgfonds ontvangen eenmalige rijksbijdrage van rond € 10 miljoen (het zogenaamde waarborgdepot) en uit behaalde voordelige saldi van baten en lasten (algemene reserve).

Wanneer het eigen vermogen onvoldoende zou blijken te zijn, kan het Waarborgfonds aanspraak maken op (jaarlijks) maximaal 2% van de totale rijksbijdrage van alle aangesloten instellingen. Dit komt ongeveer overeen met een additionele buffer van € 92 miljoen.

Het beschikbare risicovermogen (exclusief de hiervoor vermelde additionele buffer) van het Waarborgfonds kan als volgt worden berekend:

<i>(x € 1000)</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen (marktwaarde)	23.102	20.602
Vorderingen op korte termijn	16	4
Liquide middelen	305	2.505
Af: kortlopende schulden	-70	-88
Risicovermogen	23.353	23.023

De toename van het risicovermogen wordt veroorzaakt door het voordelig exploitatieresultaat over 2019 en de in 2019 opgetreden waardeinstijging van de beleggingen.

Het Waarborgfonds waardeert haar beleggingen in de balans niet op marktwaarde maar op historische kostprijs of lagere marktwaarde. Dit verklaart het verschil tussen bovenstaand overzicht en de balans.

De totale rente- en aflossingsverplichting van alle geborgde leningen bedraagt voor 2020 ca € 39 miljoen.

Beleggingen

Het Waarborgfonds tracht haar vermogen op een zodanige wijze te beleggen, dat binnen de in het beleggingsstatuut gestelde beperkingen, een optimaal rendement wordt behaald. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de diensten van ASR vermogensbeheer. Bij de samenstelling van de beleggingsportefeuille wordt nauwkeurig gekeken naar rating, duration en liquiditeit van individuele beleggingen. Tevens wordt een goed gespreide vervalkalender nagestreefd. Het beleggingsstatuut van het Waarborgfonds behoeft ingevolge de statuten de goedkeuring van de Commissie van Afgevaardigden.

In de jaarrekening worden de beleggingen gewaardeerd tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde. Dit heeft onder meer tot gevolg dat ongerealiseerde waardeinstijgingen van obligaties niet tot het resultaat worden gerekend. Het resultaat uit beleggingen volgens de staat van baten en lasten wijkt hierdoor af van het “werkelijke” rendement inclusief (ongerealiseerde) waarde mutaties.

Over 2019 is door het Waarborgfonds een rendement op beleggingen (inclusief waarde mutaties) behaald van 2,49% tegenover 0,37% in 2018. Dit relatief hoge rendement is vooral het gevolg van de daling van de rente in 2019. Door deze dalende rente zijn de rendementen op veel obligaties negatief geworden.

Zonder de (ongerealiseerde) waardedemutaties kwam het rendement uit beleggingen in 2019 uit op 2,16% ten opzichte van 2,22% in 2018. Dit is het rendement zoals blijkt uit de jaarrekening volgens de toegepaste grondslagen van waardering en resultaatbepaling. De daling van het rendement is het gevolg van de steeds verder dalende couponrentes op obligaties. Doordat obligaties met een relatief hoge couponrente geleidelijk worden afgelost en nieuw aangekochte obligaties een lager (effectief) rendement opleveren, neemt de ontvangen rente en daarmee het behaalde rendement jaarlijks af.

In 2019 werd voor € 2.775.000 aan obligaties afgelost dan wel verkocht en voor € 5.190.000 aangekocht. De eind 2018 nog aangehouden deposito's zijn in 2019 afgebouwd vanwege de zeer lage of zelfs negatieve rentevergoeding daarop.

Eind 2019 was de duration (gemiddelde resterende looptijd) van de gehele portefeuille 4,55 jaar (eind 2018 was dat 2,81 jaar).

Van de totale beleggingsportefeuille eind 2019 heeft 39% een AAA rating, 28% een AA rating en 33% een A rating. Dit was eind 2018 respectievelijk 51%, 31% en 16%. De kredietwaardigheid past binnen de kaders van het beleggingsstatuut.

In 2018 is voor € 2 miljoen belegd in het ASR Hypotheekfonds. Dit fonds belegt in Nederlandse woninghypotheken, verstrekt door ASR. Met deze belegging wordt een relatief hoog rendement behaald. Daar staat tegenover dat deze belegging minder snel liquide kan worden gemaakt. Het aandeel in de totale portefeuille was eind 2019 ruim 9%.

Resultaat volgens staat van baten en lasten

De jaarresultaten van het Waarborgfonds zijn sterk afhankelijk van de in het betreffende jaar afgegeven borgstellingen. De bij het afgeven van een borgstelling verschuldigde vergoeding (disagio) wordt direct tot het resultaat van het betreffende jaar gerekend. In 2019 werd € 210.000 disagio in rekening gebracht tegenover € 0 in 2018.

De totale kosten van het Waarborgfonds, exclusief de kosten van de beleggingen, daalden van € 443.000 in 2018 naar € 383.000 in 2019. Deze daling is grotendeels toe te schrijven aan lagere notariskosten in verband met het vestigen van privatieve last. De piek van deze kosten lag in

2018. Inmiddels is het proces van vestigen van privatieve last bijna afgerond.

Het resultaat volgens de staat van baten en lasten over 2019 kwam uit op € 151.000 voordelig terwijl over 2018 nog een nadelig saldo werd geboekt van € 85.000.

Exclusief inkomsten uit eventuele nieuwe borgstellingen wordt voor 2020 een klein nadelig saldo begroot.

Fiscale positie van het Waarborgfonds

Het Waarborgfonds neemt het standpunt in dat er tot en met 2019 geen sprake is van heffing van vennootschapsbelasting. De eerder opgelegde aanslagen over de jaren tot en met 2015 zijn vernietigd en voor de jaren daarna zijn nihil-aangiften ingediend.

Risicoparagraaf

Ontwikkelingen binnen de overheid en demografische ontwikkelingen.

De sector heeft zich met het Regeerakkoord van het Kabinet Rutte III in de hand voorbereid op nieuwe kwaliteitsafspraken. Op 7 februari 2018 is in een Bestuursakkoord tussen het ministerie van OCW en de MBO Raad vastgelegd, dat voor de periode 2019-2022 jaarlijks ruim € 400 miljoen voor dit doel beschikbaar is. Alle scholen hebben voor de invulling van de kwaliteitsafspraken met de minister gewerkt aan een kwaliteitsagenda en daar goedkeuring van de minister voor ontvangen. Concreet komt dat erop neer dat de scholen en het onderwijs voor langere tijd ten aanzien van deze middelen uit kunnen gaan van een continue ontwikkeling.

De ramingen voor de toekomstige ontwikkelingen laten vanaf 2020, als gevolg van demografische ontwikkelingen, in totaal een afname van het aantal deelnemers zien. Hierbij zijn overigens grote regionale verschillen zichtbaar.

Financiële randvoorwaarden in 2019.

Binnen de sector wijken de financiële mogelijkheden voor het geven van onderwijs nauwelijks af van de randvoorwaarden zoals die in eerdere jaren geldig waren. Het beschikbare budget vertoont een lichte stijging en de totale deelnemersaantallen zijn nagenoeg gelijk gebleven. Individuele instellingen wijken uiteraard af van het gemiddelde sectorprofiel. Met name in krimpgebieden nopen de verwachte daling van deelnemersaantallen tot het nemen van maatregelen.

In het algemeen zijn de financiële prestaties van instellingen in 2018 en 2019 stabiel te noemen en de verwachtingen over 2020 laten eenzelfde beeld zien. Het gemiddelde rendement van de sector mag gezien worden als een normaal en gezond rendement. Dat geldt ook voor de instellingen die gebruik maken van geborgde financieringen. Dit laat onverlet dat niet over de gehele linie sprake is van een positieve ontwikkeling van de financiële positie van de instellingen waarvoor het Waarborgfonds zich borg heeft gesteld.

Risico's ten aanzien van borgstellingen aan individuele instellingen

Tussentijdse signalen over mogelijke veranderingen in de financiële situatie van de instellingen worden door het Waarborgfonds nauwkeurig gevolgd en beoordeeld. Om dit zorgvuldig te doen worden in dergelijke situaties gesprekken met bestuurders van de desbetreffende instellingen gevoerd. De omvang van het vermogen van het fonds staat, gegeven de borgstellingstructuur, in een toereikende verhouding tot de omvang van de verleende borgstelling en met name tot de daaruit voortvloeiende jaarlijkse rente- en aflossingsverplichtingen.

Elders in dit verslag is ingegaan op de situatie bij AOC Edudelta. Bij deze instelling zijn door het Waarborgfonds in het verleden borgstellingen afgegeven op leningen met een schuldrest van ca € 5 miljoen. De nog in eigendom zijnde gebouwen zijn inmiddels of worden in 2020 verkocht. Naar verwachting zal de opbrengst meer dan voldoende zijn om de resterende verplichtingen te kunnen voldoen.

Vooruitblik

MBO-instellingen kunnen voor de financiering van hun vastgoed kiezen tussen financiering met eigen middelen, bankfinanciering op basis van hypothecaire zekerheid, bankfinanciering met borging door het Waarborgfonds of schatkistbankieren. Als gevolg van de in het algemeen verbeterde financiële positie van instellingen en teruglopende aantal nieuwbouwprojecten neem het aantal nieuw afgesloten leningen af. Naast deze ontwikkeling ondervindt het Waarborgfonds in toenemende mate concurrentie van het schatkistbankieren. Het bestuur onderzoekt de mogelijkheden om de voordelen van borging – ook bij herfinanciering - beter onder de aandacht van de sector te brengen. De gevolgen van lage rentes en zelfs het betalen voor creditstanden bij banken laat ook de MBO sector niet ongemoeid.

Het Waarborgfonds verwacht dat er in de sector meer samenwerkingsverbanden zullen ontstaan tussen mbo-instellingen onderling, met andere vormen van onderwijs en met organisaties uit het bedrijfsleven. In verband hiermee wordt onderzocht of het wenselijk en mogelijk is om ook bij bepaalde vormen van samenwerking een borging te kunnen afgeven voor de financiering van vastgoed.

In 2019 is één nieuwe borgstellingen afgegeven. Het Waarborgfonds is met enkele instellingen in gesprek over de mogelijkheden om voor financiering van nieuwbouwplannen een nieuwe borgstelling af te geven. Voor 2020 is de verwachting dat een tweetal instellingen nieuwe leningen met borging door het Waarborgfonds zullen afsluiten. Wanneer de gesprekken hierover leiden tot het afgeven van borgstellingen zullen wij het boekjaar 2020 naar verwachting weer met een positief resultaat afsluiten.

Ondanks de inspanningen om een zo gunstig mogelijk beleggingsresultaat te realiseren wordt ook het Waarborgfonds geconfronteerd met de lage rentes en als gevolg daarvan lage rendementen op de uitstaande beleggingen. Door de aflossingen op bestaande, relatief hoogrentende obligaties zullen de inkomsten uit beleggingen bij ongewijzigd beleid in 2020 verder teruglopen.

Ook in 2020 zal het Waarborgfonds de ontwikkeling van de financiële positie van de geborgde instellingen op de voet blijven volgen. Met name zal aandacht worden besteed aan de meerjarenprognoses van de instellingen, mede in het licht van de verwachte toekomstige krimp van de studentenaantallen in bepaalde regio's.

Gevolgen van de Coronapandemie

Hoewel de gevolgen van de maatregelen rondom de Coronapandemie voor het Waarborgfonds lastig zijn in te schatten zal een negatieve invloed op de beleggingsopbrengsten niet uit te sluiten zijn. De eerste signalen daarvoor werden al duidelijk in het eerste kwartaal van 2020. Daarmee zullen ook de resultaten van het Waarborgfonds onder druk staan. Overigens is het Eigen Vermogen van zodanige omvang dat dit geen consequenties zal hebben voor de continuïteit van het Waarborgfonds.

De invloed van de pandemie op Nederland als geheel en de mogelijke consequenties voor de rating van Nederland en daarmee van het Waarborgfonds zijn op het moment van vaststellen van de jaarrekening nog onduidelijk.

In hoeverre de (tijdelijke) sluiting van de instellingen voor onderwijs en de intensivering van digitaal onderwijs op termijn invloed zal hebben op de huisvesting en de financiering van de sector als geheel is op het moment van vaststellen van de jaarrekening niet in te schatten.

d.d. 28 april 2020,

Bestuur Stichting Waarborgfonds MBO

drs. R.J. Risseeuw, voorzitter

drs. H.J. van Oene, secretaris

drs. J. van der Vliet RA, penningmeester

BALANS PER 31 DECEMBER
 (na resultaatbestemming in € 1.000)

(Alle bedragen in EUR)

	31.12.2019	31.12.2018
ACTIVA		
Financiële vaste activa:		
Beleggingen	21.908	21.848
Vlottende activa:		
Vorderingen en overlopende activa	278	254
Liquide middelen	305	255
	583	2.759
Totaal activa	22.491	22.357

JAARREKENING

STICHTING WAARBORGFONDS MBO

	31.12.2019	31.12.2018
PASSIVA		
Eigen Vermogen:		
Waarborgdepot	9.983	9.983
Algemene reserve	12.287	12.372
Resultaat boekjaar	151	-85
	22.421	22.269
Vlottende passiva:		
Crediteuren	6	35
Transitorische passiva	64	53
	70	88
Totaal passiva	22.491	22.357

JAARREKENING

STICHTING WAARBORGFONDS MBO

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(in € 1.000)

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
BATEN		
Disagio	210	0
Overige opbrengsten	11	3
Opbrengst beleggingen	313	355
Totale baten	534	358
LASTEN		
Bestuurskosten	75	75
Bedrijfskosten	230	236
Notariskosten	31	91
Advieskosten	33	28
Accountantskosten	11	11
Overige kosten	3	2
Totale lasten	383	443
Resultaat	151	-85

TOELICHTING ALGEMEEN

Grondslagen van waardering

Toegepaste standaarden

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 B.W. en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en in overeenstemming met Rjk C1.

Bedrijfsactiviteiten

De stichting is actief in de sector van het Middelbaar Beroeps Onderwijs en houdt zich specifiek bezig met de borging van leningen bestemd voor huisvesting van instellingen.

Financiële vaste activa

De effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, zijnde nominale waarde, vermeerderd of verminderd met agio (dit is in overeenstemming met de geamortiseerde kostprijs), of lagere marktwaarde in geval van een bijzondere waardevermindering. De lagere marktwaarde wordt per fonds vastgesteld. Door deze handelwijze zal minimaal de nominale waarde bij inlossing worden gerealiseerd en ontstaat, door de opbouw en samenstelling van de portefeuille, geen materiële afwijking van de waardering op grond van die bij de effectieve renteberekening.

Agio

Agio betreft het ten tijde van de koop bestaande verschil tussen de betaalde en de nominale waarde. Het betaalde agio (beurskoers hoger dan de nominale waarde) wordt gedurende de restant looptijd afgeschreven ten laste van het resultaat. Indien de beurswaarde per balansdatum lager ligt dan de nominale waarde plus (het resterend deel van het nog niet afgeschreven) agio wordt het agio verminderd met dit verschil, met dien verstande dat het agio niet negatief zal zijn.

Indien bij aankoop de beurskoers lager is dan de nominale waarde valt dit verschil gedurende de restant looptijd lineair vrij ten gunste van het resultaat.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de activiteiten hebben plaatsgevonden. Het disagio wordt opgenomen op het moment van afgeven van de borging. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Personeelsbestand

Bij de Stichting was in het boekjaar 2019 geen personeel in dienst. De werkzaamheden ten behoeve van het fonds zijn uitbesteed.

TOELICHTING OP DE BALANS

2019	2018
€ 1.000	€ 1.000

Financiële vaste activa

Het vermogen van de Stichting is, overeenkomstig het beleggingsstatuut, risicomijdend belegd.

Obligatieportefeuille	19.195	16.780
Lening lagere overheden	311	537
Hypotheekfonds ASR	2.000	2.000
Agio	402	281
Deposito's	0	2.250
	21.908	21.848

De (beurswaarde) van de beleggingen bedraagt op 31 december 2019 € 22.840.000 (2018: € 22.601.000).
De stille reserve besloten in de beleggingsportefeuille is daarmee toegenomen van € 753.000 tot € 932.000

Vorderingen en overlopende activa

Rente obligaties	262	250
Overige vorderingen	16	4
	278	254

Liquide middelen

Rekening courant	206	138
Beleggingsdepot	99	117
	305	255

Eigen vermogen

Waarborgdepot

Het waarborgdepot is in 1998 gevormd uit 2 stortingen van het Rijk.
Dit depot onderging in 2019 geen wijziging.

	2019	2018
	€ 1.000	€ 1.000
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	9.076	9.076
Ministerie van Economische Zaken	907	907
Stand per 31 december	<u>9.983</u>	<u>9.983</u>

Algemene reserve

Stand per 1 januari	12.287	12.372
Saldo staat van baten en lasten	<u>151</u>	<u>-85</u>
Stand per 31 december	<u><u>12.438</u></u>	<u><u>12.287</u></u>

Vlottende passiva

Crediteuren

Bestuurskosten	6	6
Bewaarloon effecten		10
Notariskosten		17
Overige		<u>2</u>
	<u>6</u>	<u>35</u>

Transitorische passiva

Kosten rating	13	6
Administratiekosten en secretariaat	14	15
Accountantskosten	11	11
Advieskosten	16	10
Service fee beleggingen	10	10
Overige		<u>1</u>
	<u>64</u>	<u>53</u>

Niet op de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op grond van borgstellingsovereenkomsten heeft de stichting zich ultimo 2019 voor nominaal € 734 miljoen als borg verbonden. Dit betreft € 35 miljoen op grond van het A-traject als gevolg van de O.K.F.-operatie en € 698 miljoen op grond van B-trajecten (leningstanden bedragen ultimo 2019 € 9 miljoen, resp. € 377 miljoen) als gevolg van nieuwbouw en herfinanciering.

Zoals in het bestuursverslag uiteengezet is de totale MBO-sector uiteindelijk verantwoordelijk voor de uit borgstellingen voortvloeiende verplichtingen voor zover zij het vermogen van de Stichting aantasten met een ondergrens van € 9,98 miljoen.

Per 31 december is de verdeling van de borgstellingen in grootteklassen als volgt:

Omvang borging	2019		2018	
	Aantal instellingen	Totaal omvang	Aantal instellingen	Totaal omvang
< 5 mln	7	12.821.291	8	18.730.053
5-10 mln	9	59.079.885	8	52.211.924
10-20 mln	2	32.354.410	4	65.522.686
20-50 mln	4	157.128.770	3	96.438.498
> 50 mln	2	125.016.374	3	185.817.116
	24	386.400.729	26	418.720.276

In 2019 is de reguliere aflossingsverplichting (kortlopend) op geborgde leningen € 26,3 miljoen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2019	2018
	€ 1.000	€ 1.000
Baten		
Disagio		
Betreft de voor afgegeven borgstellingen ontvangen vergoeding	210	0
Overige opbrengsten		
Verhaal kosten in verband met afwikkeling borgstelling	15	
Rente bank en bankkosten	-4	3
	11	3
Opbrengst beleggingen		
Het netto-resultaat uit beleggingen bestaat uit:		
Rente obligaties met betrekking tot boekjaar	444	455
Afschrijving agio	-149	-93
Dividend hypotheekfonds	38	33
Gerealiseerde winst bij lossingen en verkopen	21	2
Bewaarloon en provisies	-41	-42
Netto opbrengst beleggingen	313	355
Totaal baten	534	358
Lasten		
Bestuurskosten		
Vaste vergoeding bestuur	51	50
BTW over bestuursvergoedingen	18	17
Overige bestuurskosten	6	8
	75	75

WNT-verantwoording 2019 Stichting Waarborgfonds MBO

De WNT is van toepassing op Stichting Waarborgfonds MBO. Het voor Stichting Waarborgfonds MBO toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	drs. H.J. van Oene	Drs. J. van der Vliet	Drs. R.J. Risseeuw
Functiegegevens⁵	Secretaris	Penningmeester	Voorzitter
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,2	0,2	0,2
Dienstbetrekking ⁸	nee	nee	nee
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	22.864	31.311	29.057
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>22.864</i>	<i>31.311</i>	<i>29.057</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	38.800	38.800	38.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.]	N.v.t.]
Totale bezoldiging	22.864	31.311	29.057
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018 ¹⁴			
bedragen x € 1	drs. H.J. van Oene	Drs. J. van der Vliet	Drs. R.J. Risseeuw
Functiegegevens⁵	Secretaris	Penningmeester	Voorzitter
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,2	0,2	0,2
Dienstbetrekking ⁸	nee	nee	nee
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	23.344	30.313	25.446
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>23.344</i>	<i>30.313</i>	<i>25.446</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	37.800	37.800	37.800
Totale bezoldiging	23.344	30.313	25.446

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€ 1.000	€ 1.000

Bedrijfskosten

Dit betreft de kosten voor het in standhouden van de rating, de bureaunkosten alsmede de secretariaatskosten.

Een nadere specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Kosten verkrijgen en handhaven rating	42	42
Jaarrekening en begroting	31	27
Kosten administratie	15	12
Instellingscontacten en borgingstrajecten	55	59
Informatieanalyse	24	18
Bestuursondersteuning	49	57
Secretariaat	14	21
Totaal Bedrijfskosten	230	236

JAARREKENING

STICHTING WAARBORGFONDS MBO

	2019	2018
	€ 1.000	€ 1.000
Notariskosten		
Vestigen privaatieve last	31	91
	31	91
Overige kosten		
Accountantskosten	11	11
Advieskosten	33	28
Overige kosten	3	2
Totaal overige kosten	47	41
Totaal lasten	383	443

Overige toelichtingen

Gebeurtenissen na balansdatum

Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid op tenminste de korte termijn en waarschijnlijk ook de langere termijn. Voor het Waarborgfonds zal dit met name negatieve consequenties hebben voor de waarde van de beleggingen en de beleggingsopbrengsten. In hoeverre deze situatie consequenties gaat hebben voor de aangesloten instellingen is op dit moment zeer onzeker en de ontwikkelingen zijn ook aan veranderingen onderhevig.

Aangezien deze situatie niet kon worden voorzien op balansdatum is de eventuele impact hiervan op het Waarborgfonds niet verwerkt in de cijfers van de jaarrekening per 31 december 2019. Gegeven de hoge mate van onzekerheid over de ontwikkeling van de Corona-crisis is het ook niet mogelijk een redelijke inschatting te geven van de impact hiervan op het Waarborgfonds. De omvang van het eigen vermogen daarentegen is zodanig dat de bedrijfsvoering op eigen kracht kan worden gecontinueerd.

Ondertekening van de jaarrekening

Aldus vastgesteld, d.d. 28 april 2020

Bestuur van de Stichting Waarborgfonds MBO

drs. R.J. Risseeuw
voorzitter

drs. H.J. van Oene
secretaris

drs. J. van der Vliet RA
penningmeester

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire resultaatbestemming

De resultaatbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 12 van de statuten. Daarin is bepaald dat het vermogen van de stichting zal worden belegd volgens een door het bestuur van de Stichting vastgesteld beleggingsstatuut. De opbrengsten uit beleggingen zullen na aftrek van de kosten van het beheer van de Stichting worden toegevoegd aan het vermogen van de Stichting.

Resultaatbestemming 2019

Het bestuur van de Stichting heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.

Dit besluit is als zodanig in de jaarrekening verwerkt.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Waarborgfonds MBO

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Waarborgfonds MBO te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Waarborgfonds MBO per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst-en-verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Waarborgfonds MBO zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

verklaring over de in het jaarverslag opgenomen Andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- Aanvullende gegevens en specificaties.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

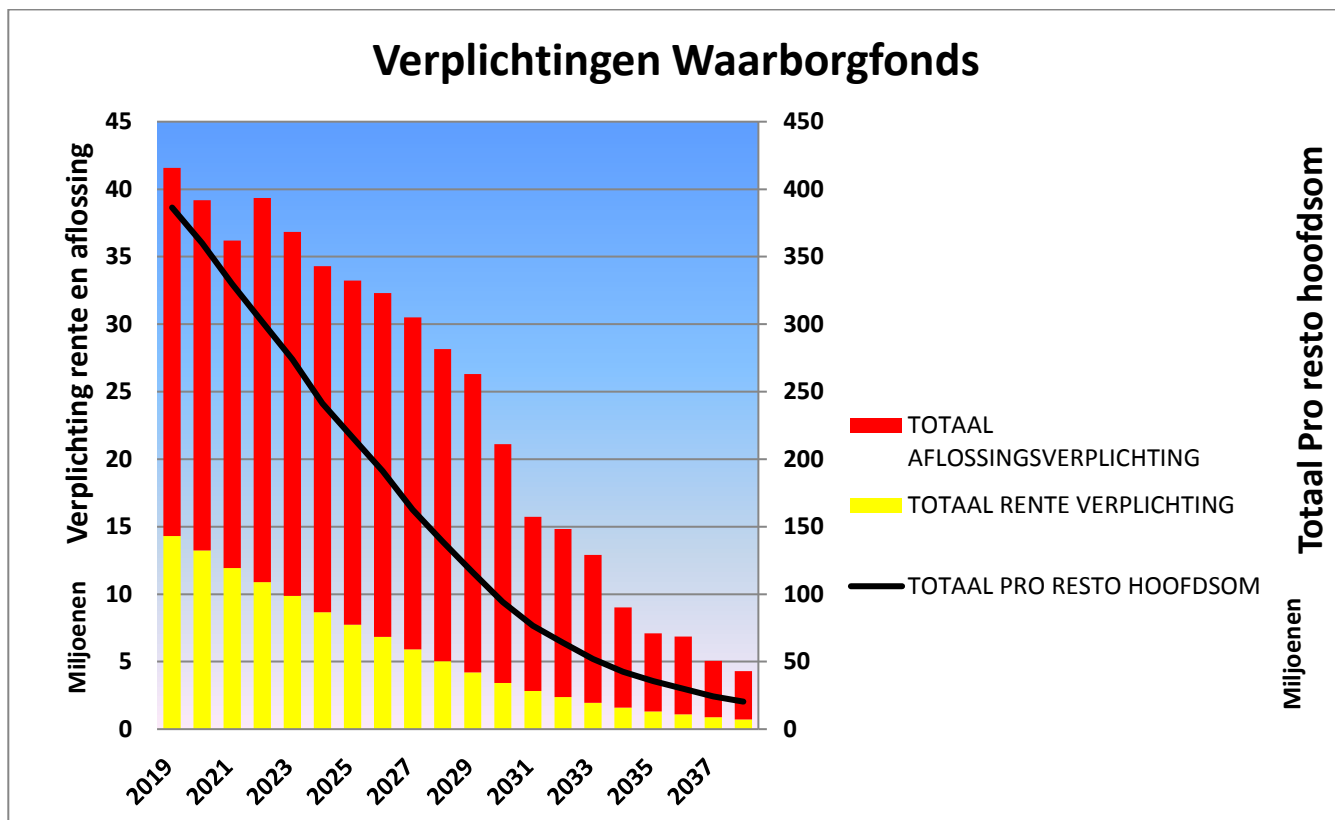
Apeldoorn, 29 april 2020

MAZARS N.V.

w.g. drs. F. Mazonier RA

AANVULLENDE GEGEVENS

OVERZICHT MOGELIJKE VERPLICHTINGEN UIT BORGOVEREENKOMSTEN

Toelichting

In deze grafiek zijn de mogelijke maximale jaarlijkse verplichtingen aangegeven op grond van de gesloten borgovereenkomsten. Uiteraard rusten deze verplichtingen in eerste instantie op de geborgde instellingen.

De kolommen geven per jaar een getotaliseerde som van de rente en aflossingsverplichtingen weer voor zover het de geborgde leningen betreft (schaal linkerkant grafiek).

De donkere lijn geeft de pro resto hoofdsommen per boekjaar weer volgens de schaal aan de rechterkant van de grafiek.

Buiten het saldo van het eigen vermogen beschikt de Stichting over een additionele buffer van ca. € 92 miljoen per jaar. De beschikbare middelen overtreffen de maximale verplichtingen ruimschoots.